

Sågverksungen

ORDLISTA

svält (sida 6, rad 5) att inte få mat på väldigt länge

piga (sida 8, rad 1) någon som bor och arbetar hos en annan familj

inre organ (sida 10, rad 14) delar av kroppen, t.ex. lever, njurar, hjärta, lungor

strejka (sida 21, rad 3) att protestera genom att sluta jobba

arslet (sida 23, rad 15) slangord för rumpa, bak

kaj (sida 33, rad 12) plats i en hamn där båtar lägger till

förrädare (sida 39, rad 4) svikare (som inte strejkar)

utforska (sida 44, rad 16) undersöka en plats

jänta (sida 46, rad 14) annat ord för flicka

landshövding (sida 56, rad 3) den som bestämmer över länet

revolution (sida 67, rad 9) att göra uppror mot dem som har makten

frälst (sida 109, rad 2) att börja tro på Gud

Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv dem, slå upp dem och skriv förklaringar.

Arbeta med ordlistan

Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder.

Skriv egna meningar med fem av orden i ordlistan.

GRAMMATIK

Verb

Verb är ord som berättar vad någon gör. Verb böjs efter tempus (tid), till exempel presens (nutid) och preteritum (dåtid).

Exempel: springer (presens), sprang (preteritum)

1. Stryk under verben i följande meningar (i vissa finns fler än ett verb).

Mamma kommer med mjölk och socker.

En arbetare sitter på en bänk och spelar fiol.

Det låter så vackert.

Jag och mamma går till kyrkan.

Jag springer till herrgården.

Arbetarna börjar strejka.

Jenny och jag fiskar.

Vi dricker kaffe.

2. *Sågverksungen* är skriven i presens (nutid). Ändra verben i meningarna ovan så att de istället står i preteritum (dåtid).

Exempel: Pappa **följer** med mannen ut. – Pappa **följde** med mannen ut.

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver människor, djur och saker, till exempel "liten", "glad" och "lång". Färger är också adjektiv.

1. Stryk under adjektiven i meningarna nedan (i vissa finns fler än ett adjektiv).

Oskar är inte snäll.

Gullenos har mjuk päls.

Grisen är liten och rosa.

De har fina kläder.

Mamma blir röd om kinderna.

Pappa ser ledsen ut.

Jag är glad för att det är söndag.

Pojken är liten.

2. Välj fem adjektiv som beskriver:

Bricken

Pappa Edvin

Mamma Frida

Oskar

Åkesson

Komparera adjektiv

Adjektiv kan kompareras (jämföras), till exempel *bra, bättre, bäst* eller *snabb, snabbare, snabbast*.

Adjektiv kan kompareras på tre sätt:

- regelbundet, till exempel *snabb, snabbare, snabbast*
- oregelbundet, till exempel *bra, bättre, bäst*
- med hjälp av *mer* och *mest*, t.ex. *fantastisk, mer fantastisk, mest fantastisk*

Komparera följande adjektiv:

snäll

glad

liten

gammal

fin

komplicerad

fattig

arg

hungrig

LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

- Vad tänker Åkesson göra med katten?
- Vad heter flickan och hur gammal är hon?
- Vad säger hennes pappa när hon berättar om katten?
- Vad säger mamma?
- Varför tar mamma minst mat?
- Vad hände med Brickens syskon?
- Vad döper Brickan sin katt till?

Kapitel 2

- Var arbetade Brickan tidigare?
- Varför ville hon inte vara kvar där?
- Varför hämtade pappa henne?
- Varför flyttade Brickens föräldrar till Svartvik?
- Varför räcker det inte att Brickens pappa vilar för att han ska bli frisk?

Kapitel 3

- Hur ser en arbetsdag ut för Brickan?
- Vem är faktorn?
- Varför tror Brickan att Oskar blir rädd för faktorn?
- Vem är Oskars pappa?
- Vilken dag är det?
- Vad är mamma och pappa bra på?

Kapitel 4

Vad gör Bricken och hennes familj på söndagar?

Varför tycker Brickens mamma inte att hon ska ge bort sin mat?

Vad ger fru Johansson till Brickens mamma?

Hur reagerar Brickens pappa?

Kapitel 5

Vad vill de okända männen som kommer till sågverket?

Varför får Bricken inte följa med sin pappa in till stan?

Vad ska männen göra i stan?

Vad tycker de rika männen att man ska göra med arbetare som strejkar?

Kapitel 6

Varför gråter Brickens mamma?

Vad har hänt med pengarna som arbetsgivarna fått av staten?

Vad borde de ha gått till?

Vilken dag är det?

Varför är det en extra viktig dag?

Kapitel 7

Vad ska mamma göra?

Vad ska pappa göra?

Varför ska Bricken inte arbeta?

Vad hände när Jennys pappa försökte arbeta på sågverket?

Vad heter Brickens docka?

Kapitel 8

Vad heter Brickens mamma?
Varför tror hon att hon mår så dåligt?
Hur många är det som strejkar?
Varför är det viktigt att det inte blir bråk?

Kapitel 9

Vad heter Brickens pappa?
Vad vill mannen som knackar på dörren?
Varför var Åkesson inte med och strejkade?

Kapitel 10

Varför har Jennys pappa fått stryk?
Vad är det som Oskar vill visa flickorna?
Varför är Bricken rädd att någon ska se stämpeln på hennes hand?
Hur mycket tjänar Bricken på en dag?

Kapitel 11

Vad pratar mamma och soldaten om?
Vem är "vita frun"?

Kapitel 12

Vad ska Brickens pappa göra under natten?
Vad bråkar Brickens föräldrar om?
Varför behövde hennes föräldrar tigga när Bricken var bebis?

Kapitel 13

När Bricken och hennes mamma går mot staden är de både glada och rädda. Varför?

Vad handlar landshövdingens tal om?

Kapitel 14

Vem har gett sig på Jenny? Varför?

Vad ska hända klockan sex?

Vilka skäl finns det för och emot att fortsätta strejka?

Kapitel 15

Vad tycker pappa att Brickens ska göra med kattungarna? Varför?

Varför ger sig männen på fru Stackell?

Vad tycker Brickens pappa om det?

Kapitel 16

Vad säger de andra barnen om Brickens mamma?

Vad händer när Bricken ropar på Jenny?

Kapitel 17

Vad är det för fel på Brickens mamma?

Vad säger doktorn?

Kapitel 18

Varför vill Brickens pappa börja arbeta trots att det är strejk?

Vem har gett den toviga katten mjölk?

Varför blir Bricken så elak mot flickan?

Hur känner hon sig efteråt?

Vad gör hon då?

Kapitel 19

Vad har hänt med Lindgrens barn?

Varför vill fru Johansson hjälpa Brickens familj?

Vad har Brickens pappa i säcken?

Kapitel 20

Vad säger landshövdingen om strejken?

Varför måste Brickens familj flytta?

Kapitel 21

Vad kommer att hända med Bricken och hennes familj?

Vart ska Jenny flytta? Varför?

Kapitel 22

Vad händer när strejken är över?

Vilka vann?

Kapitel 23

Varför tycker Brickens mamma att det var bra att hennes man strejkade, trots allt?

Kapitel 24

Vad händer hos familjen Åkesson?

Kapitel 25

Vad berättar Åkesson när han möter Brickan och hennes mamma?

Varför vill han följa med till kyrkan?

Varför tror Brickens föräldrar att hon tigger pengar?

Varför är pappa så arg?

Kapitel 26

Vem är mannen som rest från Stockholm?

Varför har han kommit till Svartvik?

Kapitel 27

Varför vill Brickan skriva brev till landshövdingen?

Varför kastar mamma det i elden?

Kapitel 28

Vem är Gustaf och varför är han med Brickens mamma?

Vad händer när Brickan knackar på hemma hos Jenny?

Varför tror du att Brickan aldrig mer vill leka med sin docka?

Kapitel 29

Vad står det i tidningen att landshövdingen har gjort?

Varför är Brickan så orolig för sin mamma?

Vad ber hon Jesus om?

Kapitel 30

Vad har fru Johansson som Brickens och hennes föräldrar aldrig har sett förut?

Varför vill Brickens föräldrar ta hand om Gustaf?

Varför gråter Gustaf för att det är söndag?

Varför tycker Brickens trots allt att det är bra om hennes föräldrar tar hand om Gustaf?

Kapitel 31

Vad berättar Oskar när han kommer tillbaka?

Varför blir Brickens föräldrar ledsna?

Kapitel 32

Vad säger soldaten till Brickens?

Kapitel 33

Vad händer när Brickens kastar en pinne till hunden?

Varför springer hon?

Varför slår soldaten pojken?

Vad har hänt med fru Åkesson?

Kapitel 34

Vem är Saga?

Var har hon bott tidigare?

Kapitel 35

Varför hämtas Brickens pappa av soldater?

Kapitel 36

Vad har de lärt sig av strejken enligt Brickens mamma?

Kapitel 37

Vad fick Brickan i födelsedagspresent?

SKRIVA

Sammanfatta

Använd följande punkter för att sammanfatta handlingen i *Sågverksungen*.

- Boken handlar om ...
- De ...
- Först ...
- Därefter ...
- Sedan ...
- Slutligen ...

Skriv en recension

Utgå från följande punkter, men skriv en löpande text.

- Jag tyckte om att ...
- Det bästa med boken var att ...
- Den person jag tyckte bäst om var ...
- Det var bra att ...
- Jag tyckte inte om att ...
- Det var konstigt ...
- Det var hemskt ...
- Jag undrar varför ...
- Jag hoppas ...

Händelse och tanke

Välj två betydelsefulla händelser ur boken.

Berätta vad som händer, vilka som är med och varför du anser att de är viktiga.

Använd punkterna nedan som stöd.

1.

- Den första händelsen jag har valt är ...
- Jag valde den eftersom ...
- Det som händer är ...
- De som är med är ...
- Det är en viktig händelse för att ...
- Den får mig att tänka på ...

2.

- Den andra händelsen jag har valt är ...
- Jag valde den eftersom ...
- Det som händer är ...
- De som är med är ...
- Det är en viktig händelse för att ...
- Den får mig att tänka på ...

Skriv ett brev

Jenny och Oskar försvinner från Svartvik. Låtsas att du är en av dem och skriv ett brev till Bricken. Berätta var ni är, hur ni har det och annat viktigt om ert nya liv.

Skriv en artikel

Låtsas att du är journalist, precis som mannen från Stockholm, och skriv en artikel om strejken. Tänk på att använda rubrik, ingress (inledning) och underrubriker i din text.

Svara på följande frågor:

- Vilka strejkade?
- Varför strejkade de?
- Vad var deras krav?
- Hur reagerade arbetsgivarna och landshövdingen på strejken?
- Vad hände efter strejken?
- Vem vann?
- Vad händer nu?
- Varför var strejken viktig trots att arbetarna inte fick högre lön?

ANALYSERA

Teman

Teman är stora känslor och händelser som genomsyrar en berättelse. Exempel på vanliga teman: kärlek, hat, rädsla, glädje, sorg, ensamhet, gemenskap, vänskap, krig, orättvisa, svartsjuka.

- Ett tema i *Sågverksungen* är makt. Vilka har makt och vilka saknar makt?
- Vilka andra teman kan du hitta i boken? Ge exempel och förklara.

Motiv

Motiv är typiska situationer och vanliga karaktärer som finns med i många olika böcker, filmer och teveserier. Exempel på vanliga motiv är "den elaka styvmodern" och "en hemlighet avslöjas som förändrar allt".

Skriv om tre vanliga karaktärer och tre typiska situationer som du känner igen från andra berättelser och dessutom hittar i *Sågverksungen*.

Bokens huvudkonflikt

I varje bok finns det ett problem som behöver lösas. Detta kallas för bokens *huvudkonflikt*.

Vilken tycker du är huvudkonflikten i den här boken?

Förklara varför du tycker så.

Vändpunkter

I en bok eller en film finns oftast två eller tre vändpunkter. En vändpunkt är en väldigt viktig händelse som helt förändrar berättelsen och situationen för karaktärerna. Vilka vändpunkter hittar du i *Sågverksungen*? Varför tycker du att just dessa händelser är vändpunkter?

Budskap

Budskapet är det författaren vill säga med boken och det du som läsare kan lära dig. Det finns flera budskap i en bok. Vilket eller vilka budskap hittar du i *Sågverksungen*? Skriv och förklara.

En karaktärs utveckling och förändring

Välj en av karaktärerna. Beskriv hur hen förändras från början av boken till slutet. Vad lär hen sig? Vem påverkar hen? Blir livet bättre eller sämre?